

Community Health Learning Programme 2009

CMLP-2009-7/PR42

107

Source: Community Health Cell

A Report on the Community Health Learning Experience

Suehalatha D.

COMMUNITY HEALTH CELL

Sudha

WR S2b RB-3

107

6/5

~~CHLP 2009.7/FR 42~~

Community Health Learning Programme

May 2009 to February 2010

CHLP 2009.7/FR 42

REPORT

Snehalatha.D

Intern, Community Health Cell

1. Learning process:

1.1 Reasons for joining the Community Health Learning Programme (CHLP)

A lot social issues still plague the people of India. About 70% of the country's population is denied basic health facilities and suffer from various illnesses and diseases; addition, when the birth and death rates among children, women and dalit communities is looked at, the effects of ill-health are clearly seen.

For communities which have been denied education since ages, the scenario is no different with respect to health. The field of health and awareness which would help in the progress of these communities is close to my heart. I chose the fellowship programme since I felt that it would fill me with more energy and knowledge on my attempts to integrate them with the mainstream,

1.2 Learning objectives

1.To understand the reproductive and sexual health issues of women.

How?

- Reading books, training discussion, interviews with women and community based health programmes on Reproductive and sexual Health

2. To learn how public rural health care system addresses reproductive health issues and understand the limitations.

How?

- Read about RCH programme, involving NRHM programme, visit PHC's observing how reproductive health are implemented, interview the women's caste based discrimination in the health care system.

3. To learn training strategies on health issues

How?

- Map out different kinds of training strategies on reproductive and sexual health.

4. To develop leadership skills and training skill for advocacy on right to health.

How?

- Use a participatory method of trainings, involving in the JAK programmes; interact with Dalit Women's leaders.

PERSONAL OBJECTIVES:

Learn to speak and write in English fluently.
To learn and use computer and applications

MY LONG TERM GOALS:

To work on the empowerment of Dalit Women, not only health issues. but also their social, political, educational issues

1.3 Important aspects of my learning

- **(Orientation) My learning from the sessions – Orientation:**

It increased my knowledge regarding issues related to health. We had an opportunity to discuss about what we knew and understand the same better. As this was an entirely participatory programme, everyone got an opportunity to express their feelings, opinions. Learning was not only through reading and writing, but also through group discussions, social play, a photo exhibition of real situations, and so on. On the whole, I was able to understand various aspects of health like health as a human right, community participation in procuring health as a right, effects of globalization on health, gender discrimination, etc.

- **Use of resources:**

When we understand how resources are to be used, we are able to reach our goals. Unfortunately, power and resources rest with only a few people in the country. I realized that these could be reached to the disadvantaged communities. Resources are distributed on the basis of caste and class – 20% of the people make use of 80% of the resources. 80% of the people have access to merely 20% of the resources.

- **Effects of globalization on health:**

Globalization has brought along with it industrialization, privatization, and consumerism. One sees that a number of people have lost their jobs. Recently due to recession and it is easy to understand its impact on mental and emotional health. This has had an adverse effect on the economic situation, throwing life out of gear. Globalisation has not only affected health, but social, political, cultural, agricultural systems as well.

- **Group learning:**

I had an opportunity to learn a lot from the group. Since my friends were from different states, I got to know a lot about their language, arts, society, economy and culture. Their experiences in their field of work will help me in future, in my area of work as well. Though I did not know how to speak English well, my co-learners tried to understand my opinions and aspirations. We would freely discuss on all topics. Mutual dependence, assistance, respect, friendship, trust, responding to others' feelings were values that I learnt in good measure from the group.

- **Individual learning:**

Before I joined this fellowship programme, I was not aware of my own problems. Earlier, I would not take decisions on the spur of the moment, without thinking of the consequences; nor would I take anybody's advice. Now, I consult people before I take a decision. I have problems adjusting to a new setting, which has sometimes affected my health too. When we are working with the community, we should be able to adjust to the environment there, the language, people, food, situation, and so on. This was an important learning for me.

Earlier, I would not travel alone. But, I can do so now. My perspective on things has broadened – I have learned to look at the larger picture, rather than limiting myself to what is perceived in that particular situation.

- **Reflection:**

This opportunity has not only increased my knowledge but self-confidence as well. Before joining the Fellowship programme, I knew only a few things regarding health. But after coming here, I have learnt a lot of things related to health. The things I learnt here have been very useful while working with the community. In whatever field one works in, being informed and

learning to use new technologies is important. I have got a working knowledge of computers during the programme.

• **My understanding of health and community health**

Health is not only about physical ill-health, doctor, medicines. Health is comprehensive and includes physical, mental, social, economic aspects of health. Only if all the parameters are right will the concept of health be complete. With regards to the community, it is not a mere group of people living in a geographical area – it consists of people of various caste, religion, language, beliefs, practices and so on. This has mechanisms unique to it. Whenever we work with any community, we have to keep these things in mind.

With respect to community health, community participation in issues related to health is important. The community should be aware of its rights and execute its duties. To get health as a right, the community should be united. On the whole, for a healthy community, there should be equitable distribution of opportunities and rights. In view of this, to know more about of community health, I visited the following organisations:

Organisations I visited

- *Jaagrut Mahila Sanghatan, Potnal*
- *Swami Vivekananda Youth Movement Saragur (Mysore District)*
- *DEEDS (Hunsur) Organisation*
- *Navjeevan Womens' Federation (Raichur)*
- *Roovari (Raichur)*
- *Head Streams (Badami)*
- *CARDS (Badami)*
- *Antyodaya (Mudhol)*

In all these organisations, I got an opportunity to learn about community health, health system, and the attempts and struggles they were undergoing while trying to get health as a right for the local communities.

I had read the following books:

- *Where there is no doctor (Kannada)*
- *Where women have no doctor (Kannada)*
- *National Rural Health Mission – Document (Kannada)*
- *Damanita danigala chintane (Kannada)*
- *Sthreevaada (Kannada)*
- *Idu sadhya panchayat Raj mahila pratinidhigaligaagi sampannula pusthaka (Kannada)*
- *Sabaleekarana (dalitara mundiruva savaalugalalu) (Kannada)*
- *Khailangee (Kannada)*
- *Jailenba narakadalli (Kannada)*
- *Reproductive and Child Health (Kannada)*
- *Pooraka paustika ahara (Kannada)*
- *Samate mattu asamate (Kannada)*
- *Arogya vyavastheya mele rajakeeya odetha (Kannada)*
- *Health Rights (Kannada)*
- *Anemia (Kannada)*

Participated the following workshops, assembly, training programs

- *Dughters of fire*
- *Slum and Urban Development*
- *Special Economic Zone (Medha Patkar)*
- *NREGA (Nikhil Dey)*
- *Jana Arogya Andolana (Uttara Karnataka) Assembly of Tirulu Group (Badami)*
- *Jana Arogya Andolana (Bagalkote) Assembly*
- *Jana Arogya Andolana Training – Haveri*
- *Jana Arogya Andolana – public hearing - Davanagere*
- *Jana Arogya Andolana Training – Mudhola*

Conclusion

On the whole, this Fellowship helped a lot in my personal growth. The things I learnt about issues related to health, and the experiences thereof will play a major role in shaping my future.

2. ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿಯ ಅನುಭವಗಳು:

2.1 ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಯೂತ್ ಮೂವೆಂಟ್

ದಿನಾಂಕ 18/6/2009 ರಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಜಯ, ಶಿವಕುಮಾರ್‌ರೊಂದಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಚ್.ಡಿ.ಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಸರಗೂರುನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಯೂತ್ ಮೂವೆಂಟ್ (ಎಸ್.ವಿ.ವೈ.ಎಮ್) ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸುಮಾರು 5 ಗಂಟೆಗೆ ತಲುಪಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶ್ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅನುಸೂಯ ಅವರು ನಾವು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಮರುದಿನ ಡಾ.ಸೀತಾರಾಮ್ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ನಂತರ ಶಿವಕುಮಾರ್, ಆರ್.ಸಿ.ಎಚ್.ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ನೀಡಿದರು.

ಅ. ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಾಹಿನಿ ವಿಭಾಗ: ಪಿ ಡಿ ನಾಯಕ್ ಅವರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲದೆ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಾಹಿನಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಆ. ಔಟ್‌ರೀಚ್ ವಿಭಾಗ : ಔಟ್‌ರೀಚ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾರಾಯಣ ಅವರು ವಾರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಮೊಬೈಲ್ ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಹೋಗುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ನಂತರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾನು ಎಸ್.ವಿ.ವೈ.ಎಮ್.ನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವ ಜಿ.ಡಿ.ಎಮ್.ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಹಾಯಕಿಯರ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೆನು.

ನನ್ನ ಕಲಿಕೆ

- ಋತುಚಕ್ರ ಎಂದರೆ ಏನು ಹೇಗಾಗುತ್ತೆ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇಹದಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಏನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು.
- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಚ್ಛತೆ
- ತರಬೇತಿ ನೀಡುವವರು ಯಾವ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅರ್ಥೈಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ನನಗೂ ಕೂಡ ಆ ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು.

ಆರೋಗ್ಯ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಅಲ್ಲಿನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಯ ಯುವತಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಸಂಯೋಜಕರು ತುಂಬಾ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ನಂತರ ಜಿ.ಡಿ.ಎಮ್.ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸರ್ವೆಯ ಫಾರಂ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ನಾನು ಕೂಡ ಆ ಫಾರಂ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು.

ಇ. ಜಿ.ಡಿ.ಎಮ್. ಸರ್ವೆ: ನಾನು ಹಾಗೂ ಜಯ ಸರಗೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಕ್ಕದೇವಮ್ಮನ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಎಸ್.ವಿ.ವೈ.ಎಮ್‌ನ ಆರೋಗ್ಯ ಸಹಾಯಕಿಯರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಜಿ.ಡಿ.ಎಮ್. ಸರ್ವೆನಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದೆನು.

ಈ ಸರ್ವೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

- ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ
- ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನ

- 0-5 ಮಗು
- 6-12 ಮಕ್ಕಳು
- ಅರ್ಹ ದಂಪತಿಗಳು
- ಗರ್ಭಿಣಿಯರು
- ಬಾಣಂತಿಯರು
- ಎಷ್ಟನೇ ಮಗು.
- ಈ ಹಿಂದೆ ಹೆರಿಗೆ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸಿರುವರೇ?
- ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ ಇದೆಯೇ?
- ಗರ್ಭಿಣಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ?
- ಕಬ್ಬಿಣಾಂಶದ ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳ ಸರ್ವೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಹಾಯಕಿಯರಿಗೆ ನೆರವಾದೆನು.

ಕಲಿಕೆ

- ಜನರೊಂದಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ಜಯಲಿಗಿ ಕನ್ನಡ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ನಾನು ಅವಳ ಹಾಗು ಜನರ ನಡುವೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವುದು.
- ಸರ್ವಮಾಡುವಾಗ ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ

ಮತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ನಾನು ತುಂಬಸೊಗೆ ಮತ್ತು ನಿಲುವಾಗಿಲು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಿ.ಡಿ.ಎಮ್. ಸರ್ವೆನಲ್ಲಿ ಎಚ್.ಎಫ್ ಸಣ್ಣ ನಿಗಮ್ ಎಚ್.ಡಬ್ಲ್ಯು ಆದ ಪುಟ್ಟಮಣಿ, ಗೀತಾ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೆನು. ಹಾಗೆಯೇ ನಿಲುವಾಗಿಲು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿನೀಡಿ ಅಂ.ಕಾ.ಕ ಹಾಗು ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂ.ಕಾ.ಕಯು ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ನಂತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು.

ನಂತರ ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯು ತಮ್ಮ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅನುಭವವನ್ನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಹಕಾರ ಸರಿ ಇಲ್ಲ, ತಮಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಗೌರವದನ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬೇಸತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಈ ಆರ್.ಸಿ.ಎಚ್ ವಿಭಾಗ: 2000 ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಎರ್.ಸಿ.ಎಚ್ ವಿಭಾಗವು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು ಮೈಸೂರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಚ್.ಡಿ ಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ 52 ಆದಿವಾಸಿ ಹಾಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಗು 86 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ: ಎಚ್.ಡಿ ಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನರ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹಾಗು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿನಂತರ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೆರಿಗೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು. ಜನಸಂಖ್ಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಎ.ಎನ್.ಸಿ, ಪಿ.ಎನ್.ಸಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ:

- ತಾಯಂದಿರ ಸಭೆ
- ಹಳ್ಳಿಯ ಸಭೆ
- ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು
- ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ
- ಬೀದಿ ನಾಟಕ
- ಹದಿಹರೆಯದವರ ಸಭೆ

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿ.ಎಚ್.ಎಮ್ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಾನು ಕೂಡ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಯಿತು.

ತಾಯಂದಿರ ಸಭೆ: ನಾನು ಕಾರಪುರದ ಹಾಡಿ, ಕಿಬ್ಬೆಪುರ, ಗಂಡತ್ತೂರುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತಾಯಂದಿರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು, ಗರ್ಭಿಣಿಯು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ಪರಿಣಿಗಳು ಯಾವುವು ಮತ್ತು ಯಾಕೆ? ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹರಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಅಂತರ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅಲ್ಲಿನ ಎಚ್.ಎಫ್, ಮತ್ತು ಎಚ್.ಡಬ್ಲ್ಯುಗಳ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಪಟಗಳು, ಹಾಡುಗಳ, ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ದಿನಾಲು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ದಿನಾಲು ಮನೆಭೇಟಿ, ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಹಾಡಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗರ್ಭಿಣಿಯರು, ಬಾಣಂತಿಯರು, 0-5 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳು, ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಪರಿಣಿ ಆಗಿದೆ, ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಆಗಬೇಕು, ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತ ಮಾಹಿತಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

Health facilitator (ಎಚ್.ಎಫ್) ಮತ್ತು health worker (ಎಚ್.ಡಬ್ಲ್ಯು) ಅವರಿಗೆ ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಉ. Gestational diabetes mellitus: ಜಿ.ಡಿ.ಎಮ್. ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದಿನದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ(ಅಂತರಸಂಠೆ) ನಾನು ಹಾಗು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅಂತರಸಂಠೆಯಲ್ಲಿ ಅಂ.ಕಾ.ಕ, ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಎ.ಎನ್.ಎಮ್.ಗಳಿಗೆ ಜಿ.ಡಿ.ಎಮ್.ಬಗ್ಗೆ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಂದು ದಿನದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೆವು. ಸುಮಾರು 60 ದಿಂದ 70 ಜನರು ಈ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಡಾ. ಅನಂತ್ ಅವರು ಜಿ.ಡಿ.ಎಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತೆ? ಅದರಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಏನು? ಅದು ಬಂದ ಹಾಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆ? ಬಂದ ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಏನು? ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ನಂತರ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾದ ಚಿನ್ನಮಹಾದೇವ್ ಅವರು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ತಲುಪುವಂತಿರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ, ಅರೆ ಸರ್ಕಾರಿ, ಖಾಸಗಿ, ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೂಡ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಕಾಪಾಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಹಿತಿ, ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಅನಂತ್, ಶಿವಕುಮಾರ್, ಚಿನ್ನಮಹಾದೇವ್, ಪುನೀತ್, ದೇವಿಕಾ, ಬೊಮ್ಮಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರು

ಕಲಿಕೆ

- ಜಿ.ಡಿ.ಎಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ
- ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಾಯೋಜಿಸುವುದು
- ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಉ. ಮೊಬೈಲ್ ಕ್ಷನಿಕೆ

ನಾನು ಔಟ್‌ರೀಚ್ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮೊಬೈಲ್ ಕ್ಷನಿಕೆ‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೆನು. ಮೊಬೈಲ್ ಕ್ಷನಿಕೆ ವಾರದಲ್ಲಿ 4 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎಚ್.ಡಿ.ಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಹಾಡಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕೂಡ ಸುಮಾರು ಸಾರಿ ಮೊಬೈಲ್ ಕ್ಷನಿಕೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ್, ಒಬ್ಬ ಎಚ್.ಎಫ್.ಒಬ್ಬ ಎಚ್.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ಔಷಧಿ ವಿತರಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಹೋದಂತಹ ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಜನ ಗಿರಿಜನರು ಜ್ವರ,ಕೆಮ್ಮು, ಎದೆನೋವು, ಕೈ-ಕಾಲು ನೋವುಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊಬೈಲ್ ಕ್ಷನಿಕೆ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಗು ಮಕ್ಕಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂತು. ಪುರುಷರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಗಿರಿಜನೇತರಿಗೂ ಕೂಡ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹಾಗು ಔಷಧಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕೇವಲ 2 ರೂ. ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಾವು ಮಚ್ಚೂರ್ ಹಾಡಿ, ಹೊಸೂರು, ಆನೆಮಾಳ, ಗಂಡತ್ತೂರು ಹಾಡಿ, ಮಾರನ ಹಾಡಿ, ಸಿಗೂರ್ ಹಾಡಿ, ಹೊಸಮಾಳ, ಎಮ್.ಜಿ.ಹಾಡಿ, ಕಾರಾಪುರ, ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ, ಈ ಎಲ್ಲ ಹಾಡಿಗಳಿಗೂ ನಾವು ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದೆವು. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸೀರಿಯಸ್ ತೊಂದರೆಗಳೇನಾದರು ಇದ್ದರೆ ಅಂತವರನ್ನು ವ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸರಗೂರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿ ನಂತರ ಅದೇ ವ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಅವರ ಹಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬರಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಮೊಬೈಲ್ ಕ್ಷನಿಕೆ ನಿಂದ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಎ. ಕೆಂಚನಹಳ್ಳಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಭೇಟಿ

ಕೆಂಚನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 10 ಹಾಸಿಗೆಯುಳ್ಳ ಆರ್ಯವೇದಿಕೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಗಿರಿಜನರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಆರ್ಯವೇದಿಕೆ ಹಾಗು ಅಲೋಪಥಿಕ್ ಎರಡು ವಿಧದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪಂಚಕರ್ಮ ಥರಪಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 60-70 ವಿಧದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 300 ವಿಧದ ಔಷಧಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

1989-90 ರಲ್ಲಿ ಪಾರಂಭವಾದ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು

- ಹೊರರೋಗಿಗಳ ವಿಭಾಗ
- ಒಳರೋಗಿಗಳ ವಿಭಾಗ
- ಟಿ.ಬಿ ವಾರ್ಡ್
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ತಪಾಸಣಾ ಕೇಂದ್ರ
- ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ ವಿಭಾಗ
- ಕ್ಷ-ಕಿರಣ
- ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ

- ಔಷಧಾಲಯ
- ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಹಾಲ್. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಡಾ.ಬಸವರಾಜ್ ಹಾಗೂ ಡಾ.ಸುಧಾ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ತಜ್ಞ ವೈದ್ಯರು ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಏ. ವಿವೇಕಾನಂದ ಗಿರಿಜನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೇಂದ್ರ

1984 ರಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಶಾಲೆಯು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 400 ಗಿರಿಜನ ಮಕ್ಕಳು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಲೆಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜೇನುಕುರುಬ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಉಳಿದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಕುರುಬ,ಯರವ, ಫಣಿಯ, ಸೋಲೆಗೆ ಇವರುಗಳು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.ಆದರೆ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಾಲೆಯು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 13 ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಈ ಶಾಲೆಯು ಇಂದು ಸುಮಾರು 400 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಠ್ಯೇತರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ:

ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಈ ಗಿರಿಜನರನ್ನು ತರುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಸ್.ವಿ.ವೈ.ಎಮ್. ಈ ಶಾಲೆಯ ಮುಖಾಂತರ ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪುವತ್ತ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆದಿವಾಸಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದ-ಕೇಳದ ಓಡಿಹೋಗುವ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆಯಾ ಕ್ಲಾಸ್ ಟೀಚರ್‌ಗಳೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಹಾಡಿನಿಗಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಪುನಃ ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆತರುವಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ತುಂಬಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಈಗ 400 ಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಇವರುಗಳ ಕೊಡುಗೆಯು ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುಂದರ ವಾತಾವರಣ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿಯೇ ಪಠಣ. ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಲಾಸ್ ರೂಮುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು ನೋಡಲು ಹಾಡಿಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ ಆದರೂ ಒಳಗಡೆ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಆಧುನಿಕ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿವೆ, ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಆಟದ ಮೈದಾನವಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 8500 ಪುಸ್ತಕಗಳಿದ್ದು, 21 ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿ 314 ಗಿರಿಜನ ಮಕ್ಕಳು ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 25 ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಎಸ್.ವಿ ವೈ.ಎಮ್ ನಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜಾಗೃತಾ ಭಾರತಿ ಎನ್ನುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನದ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಇದೊಂದು ಬೀದಿನಾಟಕದ ತಂಡ ಎಸ್.ವಿ ವೈ.ಎಮ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಈ ಬೀದಿನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಗರ್ಭಣಿ ಆರೋಗ್ಯ, ಬಾಣಂತಿ ಆರೋಗ್ಯ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಅವರನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

➤ ನಾನು ಖಾರಪುರದ ಹಾಡಿ, ಆನೆಮಾಳ, ಹುಣಸೆಕುಪ್ಪೆ ಹಾಡಿ . ಕೆಟ್ಟಪುರ ಹಾಡಿ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಾಗೃತ ಭಾರತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಈ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳಾದ ಬಸವರಾಜು, ಕಲಾವಿದರಾದ ರವಿ, ಲೀಲಾಧರ, ಶಬಾನ, ದಿನಕರ್, ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಇದ್ದರು .ಹಾಗೆಯೇ ಕೌನ್ಸಲಿಂಗ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಅಲ್ಲಿನ ಕೌನ್ಸಲರ್ ನಾಗರತ್ನ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ದಿನ ವೀಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹೇಗೆ ಅವರು ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೌನ್ಸಲಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೌನ್ಸಲಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು. ಅಂದಿನ ದಿನ ಹೆಚ್.ಐ.ವಿ (AIDS) ಇರುವ 3 ಜನರಿಗೆ ಕೌನ್ಸಲಿಂಗ್ ನೀಡಲಾಯಿತು .

ನನ್ನ ಕಲಿಕೆ

➤ ಜಾಗೃತ ಭಾರತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥೈಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದೆ .

➤ ಇಲ್ಲಿನ ಯುವಕ - ಯುವತಿಯರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇವರುಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿರುವ ಕಮಿಟಿಮೆಂಟ್.

➤ ಕೌನ್ಸಲಿಂಗ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೌನ್ಸಲರ್‌ಗಳು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಬರುವ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ಕೊನೆಗೆ ರೋಗಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆತಂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಆಶಾಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮರಳುತ್ತಾರೆ.

➤ ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಕೌನ್ಸಲರ್‌ಗಳು ತುಂಬಾ ರೋಗಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಆಪ್ತಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪುನಃ ಭರವಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುಗುವಲ್ಲಿ ಸಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಾತಿನ ಶೈಲಿ, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಇವರಲ್ಲಿವೆ.

ಐ. ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಸಮಿತಿ

ನಾನು ವಿ.ಎಮ್.ಎಚ್.ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ವರ್ಕರ್ ಆದಂತಹ ಚಂದ್ರಮ್ಮ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಯೋಗ ಕ್ಷೇಮ ಸಮಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತು ವೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆನು. ಚಂದ್ರಮ್ಮ ಅವರು ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.ಇವರು ರೋಗಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯು ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಇವರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

1. ಜನನ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ,ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಕೊಡಿಸುವುದು.
2. ಯೋಗ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಫಾರ್ಮ್.
3. ಮಡಿಲು ಕಿಟ್.
4. ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಲೆಟರ್.
5. ಜನರಲ್ ಕೌನ್ಸಲಿಂಗ್.
6. ರಿಯಾಯ್ತಿ ಕೊಡಿಸುವುದು.

7. ರಕ್ತ ಒದಗಿಸುವುದು.
8. ವಾರ್ಡ್ ರೌಂಡ್.
9. ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದು .
10. ಯಶಸ್ವಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದು.

ಕಲಿಕೆ

1. ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಸಮಿತಿಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಡತನದಲ್ಲಿರುವ, ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಭರಿಸೋದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇರುವಂತಹ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯಕರವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿ.ಎಚ್.ಎಮ್.ನಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಶೇ 80% ರಷ್ಟು ರಿಯಾಯಿತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದ ಸಮುದಾಯದವರಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಾ ಕಡುಬಡವರಿರುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಆರೋಗ್ಯಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಸಮಿತಿಯು ತುಂಬಾ ಜನರ ನೆರವಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ತರಹದ ಸಮಿತಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದರೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
2. ರೋಗಿಯು ತನ್ನ ನೋವನ್ನು ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಕೌನ್ಸಲರ್ ಜೊತೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಗು ಅವರ ನೋವಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವ ರೀತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೋಗಿಯ ನೋವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತೆ. ಆರ್ಥಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಂಸಾರಿಕ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆಪ್ತಸಮಲೋಚನೆ ನಡೆಸುವುದು ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಲಿಸುವಿಕೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ಸಂವಹನ ಶೈಲಿ, ಎಲ್ಲವು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಮರುದಿನ ನಾನು ಡಾ. ಪದ್ಮಜಾ ಡಾ.ಮಧುರ, ಹಾಗು ದೇವಾಂಬ ನರ್ಸ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ವೀಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹೆರಿಗೆ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದೆನು. ಹೆರಿಗೆ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯು ಅನುಭವಿಸುವ ಆ ನೋವು, ಇಡೀ ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯವಾಯಿತು. ನನಗೆ ರಕ್ತ ನೋಡಿ ತಲೆ ಸುತ್ತು ಬಂದ ಕಾರಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ನಾನು ಪುನಃ ಆ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಗುವಿನ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವುದು, ತೂಕ, ಹಾಗು ಆ ಮಹಿಳೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಪರ್-ಟಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲದರ ವೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಈ ನೋವು ಕೇವಲ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾತ್ರ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆಯೂ ಕೋಪಬಂತು.

ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾಳೆ, ನಂತರವು ಕೂಡ ಸಂಸಾರದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟ-ನೋವುಗಳ ನಡುವೆಯೇ ಈ ತಾಯಿಯಾಗುವ ಬಯಕೆ. ಈ ಬಯಕೆಯ ಈಡೇರಿಕೆಗಾಗಿ 9 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಜೀವಕ್ಕೆ ನೆಲೆಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅವಳು ಅನುಭವಿಸುವ ಆ ನೋವು ! ಅವಳಿಗೆ ಅದು ನೋವೇ ಅಲ್ಲ. ಆದೊಂದು ಸುಂದರ ಅನುಭವ. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರತಪ್ಪದರೂ ತಾಯಿ -ಮಗುವಿಗೂ ಅಪಾಯ.ನಂತರ ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಜೀವವನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡುವ ದಿನ. ಅಬ್ರಾ! ಆ ದಿನ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಮರುಜನ್ಮವಾಗಿದೆ.

ಒ. ಹೊರ ರೋಗಿಗಳ ವಿಭಾಗ ಓ.ಪಿ.ಡಿ.

ನಾನು ಸೀ ರೋಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಸೂತಿ ತಜ್ಞರಾದ ಡಾ. ಪದ್ಮಜಾ ಹಾಗು ಡಾ. ಮಧುರಾ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೊರ ರೋಗಿಗಳ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಸುಮಾರು ಮಹಿಳೆಯರು ಉರಿಮೂತ್ರ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು, ಬಿಳಿಮುಟ್ಟು, ಯೂನಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿತ ಈ ತರಹದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯರು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಪದ್ಮಜಾ ಮೇಡಂ ಅವರು ನನಗೆ ತಮ್ಮ ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ

ನಾನು ಈ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಏನು, ಯಾಕೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತೆ ಇದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮ ಏನು, ಇದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯು ಅನುಭವಿಸುವ ನೋವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಎಷ್ಟು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನನಾಂಗ ಮಾರ್ಗ ಸೋಂಕು, ಗರ್ಭಿಣಿಯು ಅನುಭವಿಸುವ ಕೆಳಹೊಟ್ಟೆನೋವಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಮರುದಿನ ನಾನು ಡಾ.ಬಿಂದು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒ.ಪಿ.ಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆನು. ಬಿಂದು ಮೇಡಂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಗರ್ಭನಿರೋಧಕಗಳು, ಮುಟ್ಟಿನ ತೊಂದರೆ,ಕಾಪರ್-ಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಡವಾದ ಮಗು ಇದ್ದಾಗ ಏನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಗರ್ಭನಿರೋಧಕ ಮಾತ್ರಗಳು, ಗರ್ಭಪಾತ,ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದೆನು.

ನಂತರ ನಾನು ಕೂಡ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಜನನಾಂಗ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ವಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ನನಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನವೂ ಕೂಡ ನಾನು ಡಾ.ಬಿಂದು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒ.ಪಿ.ಡಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದೆನು. ಸಾಕಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಗರ್ಭಿಣಿಯರು ಕಬ್ಬಿಣಾಂಶದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರು.ಅಂತವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಗು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

2.2 ಹುಣಸೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಹೆಬ್ಬಾಳ ಹಾಡಿಯ ಭೇಟಿ

1950 ರಿಂದಲೂ ಸೋಲಿಗರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕೋಟೆ, ಹುಣಸೂರು, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಕೋಳ್ಳಿಗಾಲ, ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಬೆಟ್ಟ ಮಹದೇಶ್ವರಬೆಟ್ಟ, ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇ% 90 ರಷ್ಟು ಸೋಲಿಗರು ಚಾಮರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ನೆಲೆಗಳಿಗೆ "ಪೋಡು" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ .ಇವರು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸೋಲಿಗರಲ್ಲಿ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯದ ಹಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ.

1. ಊರು ಸೋಲಿಗರು
2. ಕಾಡು ಸೋಲಿಗರು
3. ಮಲೆ ಸೋಲಿಗರು
4. ಊರ ಬತ್ತಿ ಸೋಲಿಗರು
5. ಬುರಡೆ ಸೋಲಿಗರು
6. ದೇವರ ಸೋಲಿಗರು

ಇವರಲ್ಲಿ 5 ಕುಲ, 7 ಕು 14 ಕುಲದ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. 5 ಕುಲದ ಸೋಲಿಗರ ಕುಲದೇವತೆ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ, ಹೊಂಗೆಮರ ಇವರ ಕುಲದ ಚಿಹ್ನೆ ಇವರು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಹೊಂಗೆಮರವನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಾಗಲಿ. ಸುಡುವುದಾಗಲಿ, ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಆಲುಕುಲದವರ ಕುಲದೇವತೆ ಕ್ಯಾತದೇವರು, ಮಹಾದೇಶ್ವರ, ಜಡಸ್ವಾಮಿ, ಕಾರಯ್ಯ.ಇವರು ಹಿಂದು ಮತಾವಲಂಬಿಗಳು .ಇವರು ಸಮಕುಲದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ.

ಸೋಲಿಗರು ಹೊಸರಾಗಿ ಹಬ್ಬ, ರೊಟ್ಟಿಹಬ್ಬ, ಮುನಿಹಬ್ಬ ಸುಂಕಲಮ್ನನಹಬ್ಬ ಮಾರಿಹಬ್ಬ. ಈ ಎಲ್ಲ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡೆ 74% ಮಾತ್ರ.

ಕಸುಬು:- ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ಕುಮ್ಮಿ ಬೇಸಾಯ, ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಹಾಗೂ ಬೇಟೆ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಬ್ಬಾಳ 30 ಮನೆಗಳಿರುವ ಒಂದು ಸೋಲಿಗರ ಹಾಡಿಯಾಗಿದ್ದು ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಸೋಲಿಗರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಲವಾರು ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಲಿಗ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿಯೇ ಹುಣಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಸತಿಯುತ ಶಾಲೆಯು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಆದಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವು ಇದೆ.ಇದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯವರೇ ಆದಂತಹ ನಾಗಮ್ಮ ಎನ್ನುವವರು ಅಂ.ಕಾ.ಕ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಯರು ಹಾಗು ಕೆಲವು ಯುವಕರು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.ಇಂತಹ ಆತ್ಮೀಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಜನರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯರಾದ ಸಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಮಾಸ್ತಮ್ಮ ನಮಗೆ ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಇವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: ಬಿಳಿಮುಟ್ಟು, ಕೆಂಪುಮುಟ್ಟು, ಅಧಿಕ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಮುಟ್ಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿನ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು,ಚರ್ಮಕಾಯಿಲೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಮಾಸ್ತಮ್ಮ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಜನ ಬಂದು ಔಷಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗು ಗುಣಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯ ಹಾಗು ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

3.0 ನೆರೆಹಾವಳಿ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ

3.1 ನೆರೆ ಹಾವಳಿ- ಜಾಗೃತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಭೇಟಿ (ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಸಗೂರು ತಾಲೂಕು)

ನಾನು ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಮ್ ದಾಸ್ ಅವರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ನೆರೆಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಭೇಟಿ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದೆವು. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ನಮಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದದ್ದು ದುರ್ಗಮ ಮಾರ್ಗ. ಅದೇ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸೇತುವೆ ಕುಸಿದುಹೋಗಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಭಯಂಕರವಾದ ದೃಶ್ಯ. ಅದು ಹೇಗೆ ಬಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಅಸಾಧ್ಯ ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇನ್ನೂ ಮನೆಗಳ, ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಾಗಿರಬಾರದು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಬಂತು.

ಅಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹತ್ತಲು- ಇಳಿಯಲು ಇರುವುದು ಒಂದೇ ದಾರಿ ಅದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಏಣಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿದರೂ ಕಂದಕಕ್ಕೆ ಬಿಳುವುದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಇಡೀ ಸಂಚಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಹದಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಅದೇ ಗತಿ ಮುದಕರು, ಹೆಂಗಳರು, ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿಡುಕೊಂಡೇ ಆ ಏಣಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ಇಳಿದು ಮುಂದಿನ ಊರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಾವು ಕೂಡ ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಜಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದವು. ಅಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ, ರಾಶಿ, ಹಾಸಿಗೆ, ಹೊದಿಕೆಗಳ ಚೆಲ್ಲಾ ಪಿಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಸ್ತುಗಳು ನೀರಿಗೆ ಹರಿದುಹೋಗಿದ್ದವು. ದಾಖಲಾತಿಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಿದ್ದರೂ ನಮಗೆ ನಾವು ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಂಡದ್ದು. ಅಲ್ಲಿನ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಯಾವುದೇ ಸಾವು-ನೋವಾಗದೇ ಪಾರಾಗಿರುವ ವಿಷಯ.

ನಂತರ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಜಿ.ಎಂ.ಎಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಸಂಚಾಲಕಿಯರು ಅಲ್ಲಿನ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು. ಅಂದಿನ ದಿನ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ ಎಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬಂತು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸುಶೀಲ್ ಹಾಗೂ ಪದ್ಮ ಟೀಚರ್, ಕರಿಯಪ್ಪ ಇವರುಗಳ ಧೈರ್ಯ, ಸಮಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮುಂದೆ ಆಗುವ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿತ್ತು.

ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾಲಕಿಯರು ತಾವು ಕಂಡ, ಕೇಳಿದ, ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಜೀವನ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು.

ರಾತ್ರಿಸುಮಾರು 10 ಗಂಟೆಗೆ ಜಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ಕಛೇರಿಗೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ನಂತರ ವಾಪಸು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಾ ಬಂದಿತ್ತು. ಜಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾನಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಹರಿದು ಹೋದವು. ಅಲ್ಲಿನ ಟೆರಕೋಟ ಅಭರಣಗಳು ಕೂಡ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದುಹೋಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ನಾಶವಾಗಿವೆ, ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಬೇವಿನ ಗೊಬ್ಬರ ನಾಶವಾಗಿದೆ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಕೆಲವು ಊರುಗಳು ತುಂಬಾ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿವೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನೆ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ನಾಶವಾಗಿವೆ ಉದಾ: ನಲಗಂದಿನಿ, ಉಲಗುಂತಿ, ದೇವಿಪುರ, ಚೀಕಲಪರ್ವಿ, ಯಡಿವಾಳ, ಚಿತ್ತಾಲಿ, ಚಂತಮಾನದೊಡ್ಡಿ, ಗೋನವಾರ, ಯಡಿವಾಳ, ಹೀಗೆ ಮಾನ್ವಿ ಹಾಗೂ ಸಿಂಧನೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಸಾಕಷ್ಟು ರೈತರ ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ ಗಳು ಹರಿದು ಹೋಗಿವೆ, ಜಾನುವಾರುಗಳು ನೀರಿಗೆ ಆವುತಿ ಆಗಿವೆ.

ಹೀಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡಲ್ಲ ಈಡೀ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರ ಬದುಕು ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಜಿ.ಎಂ.ಎಸ್‌ನ ಸಂಚಾಲಕಿಯರು ಹಳ್ಳಿ - ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯಿತು.

ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮನೆ ಮನೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಸೂಪರ್ ವೈಜರ್, ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರೂ ಸರ್ವೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಾವು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

- ವೀಕ್ಷಣೆ
- ಸರ್ವೆ
- ನೈಜ ಸ್ಥಿತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ
- ಸರ್ವೆಯ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ

ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ದಲಿತರಿಗೆ, ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮಿಂದಾಗಬಹುದಾದ ಸಹಾಯ ಏನು? ಯಾವ ರೀತಿ ಯಾರಿಗೆ, ಯಾವಾಗ, ಎಷ್ಟು? ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚೆಯಾದವು.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದ ನಂತರ ಜಾಗೀರ್ ಪನ್ನೂರ್ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದಲಿತರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳು ಮೊಳಕೆ ಬಂದು ಈಗ ಸೇವಿಸಲೂ ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಆ ಊರಿಗೆ ದಲಿತರಿಗೆ 1 ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ 25 ಕೆ.ಜಿ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಗೂ 2 ಕೆ.ಜಿ ಬೇಳೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು.

ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಬಂದು ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಈ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಕ್ಕುಪತ್ರ, ಪಾಣಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಂಕಪಟ್ಟಿ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲಾತಿಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗಿದ್ದರೆ. ಅಂತವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಂದ ತಪಶಿಲ್ಕಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಹೇಳಿ ತಕ್ಷಣ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅವರ ದಾಖಲಾತಿಗಳು ಮರಳಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಸಂಚಾಲಕರು ಈಗ ಹಳ್ಳಿಯ ಭೇಟಿಮಾಡಿದಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಂತರ ನಾನು ಜಿ.ಎಂ.ಎಸ್‌ನ ಸಂಚಾಲಕಿಯಾದ ಸುನಂದಮ್ಮ ಅವರೊಂದಿಗೆ ದುಮತಿ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದೆನು. ದುಮತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನೆರೆಹಾವಳಿಯಿಂದ ಜನರ ಜೀವನ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದ್ದು ಕಂಡುಬಂತು. ದುಮತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾವಿತ್ತಿಬಾಯಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರ ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಆಹಾರ-ಧಾನ್ಯ, ಅಡುಗೆ ಸಾಮಾನು, ಹಣ ಎಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗಿದ್ದವು.

ಇಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ನೀರು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಹಳ್ಳದ ನೀರನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಳೆಯಿಂದ ಜಾನುವಾರುಗಳು, ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ 2 ದಿನ ಮಾತ್ರ ಗಂಜಿಕೇಂದ್ರ ತೆರೆದಿದ್ದರು.

ಈಗ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಪ್ಪೆಗುಂಡಿ, ಚರಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ನಿಂತು ದುರ್ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಸೊಳ್ಳೆ, ನೋಣಗಳು ಹಾಗಿವೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಜ್ವರ, ವಾಂತಿ ಭೇಧಿ ನೆಗಡಿ, ಕೈಕಾಲು ನೋವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಕೇವಲ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಲು ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬ್ಲೀಚಿಂಗ್ ಪೌಡರ್, ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಕೇವಲ ಅಂ. ಕಾ. ಕ ಮಾತೆ ವಿತರಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ಎ.ಎನ್.ಎಂ ಯಾರು ಈ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮ ಲೆಕ್ಕಿಗೆ ಮನೆಗಳ ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಸೂಕ್ತ ಸಹಾಯ - ಸೌಲಭ್ಯ ಇವರಿಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾಯಾವತಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘದಲ್ಲಿ 12 ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಜನರ ಮನೆಯೊಳಗೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಿದೆ. ಮನೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗಿಯ ಶೀಟ್‌ಗಳು ಹಾರಿಹೋಗಿವೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಇವರೂ ಸಹ ನೀರಿನ, ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಂತರ ನಾವು ವಲ್ಕಂದಿನ್ನು ಎನ್ನುವ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಾಶಕ್ತಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರು ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನೀರು ಮನೆಯೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿ-ಹಳೆಯ ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಇವರು ಸಂಗಟಿಸಿದ ಆಹಾರಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು, ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು ಈಗ ತಿನ್ನಲೂ ಏನು ಇಲ್ಲದೆ ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರೂ ಕೂಡ ಹಳ್ಳದ ನೀರನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಗಂಜಿಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಿ ಹುಸೇನಮ್ಮ/ಪರಣಪ್ಪ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆಯು ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಹೇಳಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಿದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನೆಯ ಸಾಮಾನು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಚೀಲ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸುಮಾರು ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿವೆ.

10-10-2009 ರಂದು ಪುನಃ ಜಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಸಂಚಾಲಕಿಯರು, ಶಿಕ್ಷಕ ವೃಂದ ಹಾಗೂ ವಿಮುಕ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಫಾದರ್ ಅರುಣ್, ಪ್ರೇಮ್ ದಾಸ್, ಹಾಗೂ ನಾನು ಕೂಡ ಈ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೆನು.

ಈ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಹಳ್ಳಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಜೂಕೂರು, ದದ್ದಲ, ಮರಕಂದಿನ್ನು, ಚಿಕ್ಕಲಪರ್ವಿ, ರಾಜಬಂಡ, ತಿಮ್ಮಾಪುರ, ಹುಲಗುಂಚಿ. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಈ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಲ್ಲಿ ಸಂಚಾಲಕಿಯರು ತಾವು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಜಾಗೃತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ವಿಮುಕ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಎರಡೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈ ನೆರೆಹಾವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಕೇಳಿಬಂತು. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು “ನೆರೆಹಾವಳಿ ಸ್ಪಂದನ ಸಮಿತಿ ಪೋಷಣೆ” ಎಂಬ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಜಾಗೃತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆ ವತಿಯಿಂದ ಸುನಂದಮ್ಮ ಅವರನ್ನು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅರುಣ್ ಫಾದರ್ ಅವರನ್ನು ವಿಮುಕ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಂತರ ನಾನು ಕರಿಯಪ್ಪ, ಮರಿಯಮ್ಮ, ರೂತಮ್ಮ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಜಾಗೀರ್ ಪನ್ನೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ 2 ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಗೂ ಬೇಳೆ ವಿತರಣೆ ಹಾಗೂ ಹುಲಗುಂಚಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಭೇಟಿ ನೀಡಿದೆನು.

ಹುಲಗುಂಚಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಆ ದಾರಿಯನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಸರಿಹೋಗಲು ಇನ್ನಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಜೀವನ ಹೇಗೋ ಎಂದು ಆತಂಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಕರಿಯಪ್ಪ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಬೈಕ್ ನಲ್ಲಿ ಹುಲಗುಂಚಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದ ರಸ್ತೆಗಳು, ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಲ್ಲುಗಳ ರಾಶಿ, ತಗ್ಗು ಕಂದಕಗಳು, ಮುಳ್ಳುಗಳು, ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೈಕನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ದೂಡಿಕೊಂಡು, ಸ್ವಲ್ಪ ನಾವು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆಗೋ ಇಗೋ ಹುಲಗುಂಚಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ತಲುಪಿದೆವು.

ಅಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂದದ್ದು ಊರಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಇಡೀ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ದಲಿತರು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳು ನೆಲಸಮವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು ಕೇವಲ ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಮನೆಗಳು, ಬಿದ್ದು ಅವರ ವಸ್ತುಗಳು, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹರಡಿಹೋಗಿದ್ದವು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಕರೆಂಟ್ ಸರಬರಾಜು ಟಿ.ಸಿ ಗಳೂ ಹಾಗೂ ಕರೆಂಟ್ ಕಂಬಗಳು ನೆಲಗಟ್ಟಿದ್ದವು. ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಮೌನ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಇಡೀ ಊರಿನ ಜನರು ದೂರದಲ್ಲಿ ರೋಡಿನ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯ ಮನಕಲುಕಿತು.

ಮನೆ - ಆಸ್ತಿ - ಪಾಸ್ತಿ, ಜಾನುವಾರಗಳು, ದಿನಬಳಕೆಯ ವಸ್ತು, ವಸ್ತ್ರಗಳೂ, ತಲೆಯ ಮೇಲೊಂದು ಸೂರು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಶೀಟ್ (ತಾಡಪಾಲ) ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಗಂಜಿಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಊಟಮಾಡಿ, ಅತೀ ಹೀನಾಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಬರ್ಬರವಾಗಿತ್ತು.

3.2 ನೆರೆ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ ಬದಾಮಿ (ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆ)

ದಿನಾಂಕ 23/10/2009 ರಂದು ನಾನು ಬದಾಮಿಯ ನೆರೆಹಾವಳಿಯ ಪ್ರದೇಶದ ವೀಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದೆನು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆನು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ಇಂತಹ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳಾದಾಗ ತುಂಬಾ ಚಿಂತಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ನಾನು ಸ್ವರ್ಣ ಮೇಡಂ, ನವೀನ್, ಲಾವಣ್ಯ ಹಾಗೂ KARDS ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾದ ಶಂಕರ್, ಪ್ರಕಾಶ್, ಬಾಲು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೆನು. ಈ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಕ್ಷೇತ್ರ

ಭೇಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಸಮುದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಈಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ, ನೆರೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿವೆ. ಪಿ.ಹೆಚ್.ಸಿ, ಉಪಕೇಂದ್ರಗಳು ಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೇನು? ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಶಿಬಿರಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿವೆಯೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು, ಎಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ಶಿಬಿರಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ. ವಿಧವೆಯರು, ಅಂಗವಿಕಲರು, ಭೂಹೀನರು, ಗರ್ಭಿಣಿಯರು, 0-6 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಈ ಎಲ್ಲರ ಮಾಹಿತಿ, ಅನುಭವವೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

ನಂತರ ನಾವು ಮರುದಿನ ಮನ್ನೇರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 36 ಜನ ಈ ನೆರೆಯಿಂದ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿನ 19 ಗ್ರಾಮಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಳುಗಡೆಗೊಂಡಿವೆ. ಇವುಗಳ ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಗಬೇಕಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮನ್ನೇರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದವು.

ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೊಳವ್ವ, ಬಸವ್ವ, ರೇಣವ್ವ ಎಂಬುವವರನ್ನು ಮನೆಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, ಅವರು ಸುಮಾರು 10 ಗಂಟೆ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಹೊಳೆಯ ನೀರು ನುಗ್ಗಿತು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಾಲಿಹಳ್ಳಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದೆವು. ರಾತ್ರಿ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕೈ-ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದು ಗಾಯವಾಗಿವೆ.

ಜಯಶ್ರೀ/ರಾಮಪ್ಪ ಎಂಬ ಬಾಣಂತಿಯು ಹೋಗುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಆಪರೇಶನ್ ಆಗಿತ್ತು ಅವರ ಹೊಲಿಗಳು ಕಿತ್ತು ಹೋಗಿವೆ. ಗರ್ಭಿಣಿ ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೆ ನೀರಿನಿಂದ ಶೀತ, ಜ್ವರ ಬಂದಿತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಶೀತ, ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮಿನಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಇವರು ಹೊಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿ ಇವರಿಗಿಲ್ಲ. ನೀರು ಬಂದಾಗ ಅವರು ಉಳಿದುಕೊಂಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಯುವತಿಯರು, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಋತುಚಕ್ರ ಬಂದವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಯಿತು. ಅವರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ಸಲ ಮಾತ್ರ ಮೂತ್ರ, ಮಲ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮತ್ತಿತರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಿಗಿನ ಜಾವ ಹಾಗೂ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇವರು ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈಗಲೂ ಇವರುಗಳು ಹೊಲದಲ್ಲಿಯೇ ಶೌಚಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಯಾರೂ ಇವರ ಆರೋಗ್ಯದ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಉಪಕೇಂದ್ರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 25 ಮನೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿವೆ. ಆದರೆ ಕೇವಲ 10 ಮನೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ 37,000 ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಉಳಿದವುಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ 7 ಸಾವಿರ ಚೆಕ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸರ್ವೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ.

ನಂತರ ನಾವು ಗ್ರಾಮದ ಹಿರಿಯರು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಯುವಕರೊಂದಿಗೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಏನನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಂದಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ಅವರು ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವಿತ್ತು. ಇದರ ಕುರಿತು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ - ಸಹಕಾರ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದಾಗಿ ನವೀನ್ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಾನು ಕೂಡ ಪೋಷಾಕು, ಜಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಟೆರಕೋಟ, ಬೇವಿನ ಗೊಬ್ಬರ, ಹರ್ಬಲ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದೆನು.

ನಂತರ ನಾವು ಸಾಯಂಕಾಲ ಜಿಟಿಐಐಜಿ ಚಿಬಿಜಿಐಐಐಜಿಜಿ ಚಿಡಿಜಿಜಿ ದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಗಾಗಿ ಸರ್ವೆ ಫಾರ್ಮ್ ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದವು. ಈ ಸರ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದವು.

- Livelihood
- Women`s health
- Water and sanitation
- Medical facilities
- Health problems
- NREGA
- Caste
- Migration

ದಿನಾಂಕ 26/10/2009 ಸೋಮವಾರದಂದು ನಾನು ಹಾಗೂ ಶಿವಕುಮಾರ ಅವರು ಖ್ಯಾತ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದೆವು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹೊಳೆ ನೀರು ಬಂದು ಜನರ ಜೀವನ ಅಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜ್ವರ, ನೆಗಡಿ, ಕೆಮ್ಮು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ರಂಗವ್ವ ಎನ್ನುವ ಮಹಿಳೆಯು ತನಗಾದ ಅನುಭವ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೇರಾರಿಗೂ ಬರಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಶೆಡ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ಜನ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಶೆಡ್ ಗಳು ತೆಗೆಯಲಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ತುಂಬಾ ಶೇಖರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ತಮಗೆ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಬದಾಮಿಯ ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸರ್ವೆಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ದೂರು ಹಾಗೂ ಪುನಃ ಸರ್ವೆ ನಡೆಸಿ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಧನ ಸಿಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ತುಂಬಾ ಆರೋಗ್ಯವಂತರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಮುದಾಯ ಶೌಚಾಲಯವಿಲ್ಲ. ಹೊಲದಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಹಾಗೂ ಶಿವಕುಮಾರ ಅವರು ತಮಿಳುನಾಡು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದೆವು. ಈ ಗ್ರಾಮವೂ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ನೀರು ಬಂದಾಗ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದರು. ಈಗ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ನೆರಳುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಶೆಡ್ ಗಳು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಾದ ಪಕೀರವ್ವ, ದುರುಗಪ್ಪ ಪುಜಾರ್, ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ಯುವಕರು ನಮಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಲೇ 2007 ರಲ್ಲಿ ನೆರಬಂದಾಗ ಇಲ್ಲಿನ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯ (ಮಾದಿಗ) ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಈ ಮನೆಗಳೂ ಕೂಡ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪರಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷವಾಗಿದೆ. ಪರಿಹಾರ ಏನೇ ಬಂದರೂ ದಲಿತರ ಕೀರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡದೆ ನೇರವಾಗಿ ಊರಿನೊಳಗೆ ಕೇವಲ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಗ ಒಂದು ಸಾರಿ ವೈದ್ಯಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ತಪಾಸಣೆ ಹಾಗೂ ಮಾತೃ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಂತರ ಯಾರು ಸುಳಿದಿಲ್ಲ ತಮಗನಾದರೂ ಆದರೆ ಬಾದಾಮಿಗೆ, ಹೊಳೆ ಆಲೂರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿವೆ ಮತ್ತು ಬಿಸಿ ಊಟವು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ. ಇದರದ್ದು ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಇಲ್ಲ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಶೌಚ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಿಪ್ಪೆ ಗುಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು, ನೋಣೆಗಳು ಕುಂದಾ ಕಂಡು ಬಂದವು.

ನೀರು ಬಂದಾಗ ಮುಹಿಯರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಗಳಾದವು ಅವರಿಗೆ ದಿನನಿತ್ಯ ಊಟಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆ. ಬುತುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಮನಸಹವಾಗಿ ಹುಗ್ಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಅದರಿಂದ ಹೊರಬಂದಿಲ್ಲ. ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರುಕೂತಿದ್ದಾರೆ.

ಬುಧವಾರ ನಾನು ಹಾಗೂ KARDS ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರುಕರ್ತರಾದ ಶಂಕರ್ ಅವರು ಕಿತ್ತಲಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದೆವು.

ಅಲ್ಲಿನ ಡಿ. ಡಿ ಮಾದಾರ್ ಎಂಬುವ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಯುವಕ ನಮ್ಮನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮಗೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ನಾವು ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಗ್ರಾಮವು ಕೂಡ ಹೊಳೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳ್ಳುವ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಾದಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಈಗಾಗಲೇ ಇವರಿಗೆ ಈ ಸಾರಿ ಅಷ್ಟೇನು ತೊಂದರೆ ಆಗಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅವರ ಮನೆಯ ಪಾಂಬುವು ಸರಿತು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಇವತ್ತೆಲ್ಲದೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವಾಹುತಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಯಾರು ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪರಿಹಾರ ಇವರಿಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 21 ಮಾದಿಗ ಸಮುದಾಯದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 2 ಅಂಗನವಾಡಿಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಬೋರ್ ವೆಲ್ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕುಡಿಯಲೂ ಇದೇ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಒಂದು ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನರು ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮಾದಿಗ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಕೈಗೊಂಡೆಯಲಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗಲೂ ಹೋಟೆಲ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಬೇರೆ ದೋಟಿ ಈ ತರಹದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿವೆ.

ನಾನು ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಸಿದನು ಪಿ.ಹೆಚ್.ಸಿ ಎಸ್.ಸಿ ಆ.ಕೆ.ಎಂ.ದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವ - ಸಹಾಯ ಸಂಘವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಶಂಕರ್ ಅವರು ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ.ಎ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನೆರೆಯ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಬಂದರೂ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಯಾ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿನ ಮಾದಿಗ ಸಮುದಾಯದ ಅಳಲು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆನ ನೀಡುವುದು ಅತ್ಯವಾಗಿದೆ

4. ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯದ ಅನುಭವ-(project work experience)

ನವೆಂಬರ್ 20, 2009 – ಡಿಸೆಂಬರ್ 25, 2009

ನಾನು ನನ್ನ 3 ತಿಂಗಳ ಪೂಜೆಕ್ ವರ್ಕ್‌ಗಾಗಿ ನಾನು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ 5 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಇನ್ನಿತರ ಸ್ವಯಂಸೇವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ Head stream, KAARDS, AID India, Samvada ಗಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ನೆರೆಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸಾಮಾನುಗಳ ವಿತರಣೆ

ನಾನು ಹೆಡ್ ಸ್ಟೀಮ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ 10 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಸಾಮಾನುಗಳ ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. 10 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ದಲಿತ ಸಮುದಾಯ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ, ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದೆವು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ನಿಂದನೆಗೆ ಒಳಪಡಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲದರ ಮಧ್ಯೆಯು ನಾವು ನಿಜವಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ಆ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದೋ ಅಂತವರಿಗೆ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆವು.

ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಭೆ

ನಾವು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ. ಅದರಿಂದ ನಾವು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಭೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಪರಿಚಯ, ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆ, ಈಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಯಿತು. ಈ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ನೆರೆ ಪೀಡಿತರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಅವುಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉದಾ: ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ, ಪಿ.ಡಿ.ಎಸ್., ಎನ್.ಆರ್.ಇ. ಜಿ. ಎ., ಅಲ್ಲದೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಆರೋಗ್ಯ ಎಂದರೇನು?

ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಪಿ.ಎಚ್.ಸಿ. ಉಪ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾತನಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರಾ.ಆ.ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಉಪ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಭೇಟಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆ

ನಾನು ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ 3 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ ಬೇಲೂರು, ಕೆರೂರು, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಜನರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೂ 2 ಉಪಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಕೆರೂರು ಮತ್ತು ಜಾಲಿಹಾಳನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಭೇಟಿ

ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಅಲ್ಲಿರುವ ಸೇವಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪಿ.ಎಚ್.ಸಿ. ಹಾಗೂ ಉಪ ಕೇಂದ್ರಗಳ, ಗ್ರಾ.ಆ.ನ್ಯೂ.ಸ., ಎನ್.ಆರ್.ಎಚ್.ಎಮ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ, ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಮುಕ್ತ ನಿಧಿ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇನೆ.

1. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ= 31,29,919
2. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಗ್ರಾಮಗಳ= 158
3. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಾ.ಆ.ಕೇ= 10
4. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸ.ಆ.ಕೇ= 02
5. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ವಸತಿ ಇರುವ ಉಪ ಕೇ=42
6. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು=342
7. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು=24
8. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಶೂಶ್ರೇಷ್ಠಿಯರು=12
9. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಔಷಧ ಸಂಯೋಜಕರು=14
10. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕ್ಷ-ಕಿರಣ ತಜ್ಞರು=02
11. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕಿರಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಹಾಯಕರು (ಮ)=49
12. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕಿ.ಆ.ಸ (ಪು)=48
13. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಿರಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಹಾಯಕರು (ಮ)=08
14. ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಿ.ಆ.ಸ (ಪು)=07

ಅಂಗನವಾಡಿ ಹಾಗೂ ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, 0-5 ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ, ಗರ್ಭಿಣಿ,ಬಾಣಂತಿಯರ ದಾಖಲಾತಿ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು, ಅಲ್ಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೆರಿಗೆ, ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬಂತು.

ಜನಾರೋಗ್ಯ ಆಂದೋಲನ ಕರ್ನಾಟಕ

ನಾನು ಜನಾರೋಗ್ಯ ಆಂದೋಲನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜ.ಆ.ಕ. ಸಭೆಗಳು, ತರಬೇತಿ, ಅಲ್ಲದ ಹಾವೇರಿ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜ.ಆ.ಕ ತರಬೇತಿ ಹಾಗೂ ಜನಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೆನೆ. ಈ ತರಬೇತಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿ, ಅನುಭವಗಳು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯವಾದವು.

ಹೆಡ್ ಸ್ವಿಮ್ ಜೊತೆಗೆ:

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ವರ್ಣ, ಶಿವಬಾಯವ್ವ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪು ರಚನೆ, ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವಿತರಣೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಜೊತೆಗೆ :

ನಾನು ಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಬಿ.ಎ.ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ, ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಏಡ್ ಇಂಡಿಯ ಬೆಂಗಳೂರ್

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬದಾಮಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮನೆಗಳ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೆನು. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ, ಸತ್ಯತೋದನೆ, ಮನೆ ಭೇಟಿ, ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ, ಅವುಗಳ ಹಂಚುವಿಕೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ದಿನದ ಆರೋಗ್ಯ ತರಬೇತಿ

ಎಂಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ತೆಮಿನಾಳ, ಮನ್ನೇರಿ, ನೀರಲಗಿ, ಬ್ಯಾಡ, ಕುಳಗೆರಿ ಕ್ರಾಸ್‌ಗಳಿಂದ ಬಂದ 15 ಜನ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಿಗೆ ಒಂದು ದಿನದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

1. ಆರೋಗ್ಯ ಎಂದರೇನು?
2. ಆರೋಗ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ
3. ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು
4. ಆರೋಗ್ಯವು ಒಂದು ಮಾನವ ಹಕ್ಕು

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಇತ್ತು.

ನನ್ನ ಕಲಿಕೆಗಳು

- ಮಾಹಿತಿಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು
- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ
- ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದು
- ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ
- ತರಬೇತಿಯ ಕೌಶಲ್ಯ
- ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು
- ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.

“ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಲಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ” (CHLP)ಯ ಪ್ರಯಾಣ ತುಂಬಾ ಶ್ರಮ ತಂದಿದೆ, ಕಲಿಸಿದೆ. ಮುಂದಿನ ನನ್ನ ಬದಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಧೈರ್ಯ, ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

*Community Health Learning Programme is the second phase
of the Community Health Fellowship Scheme
and is supported by
the Sir Ratan Tata Trust, Mumbai*

**COMMUNITY HEALTH CELL (FUNCTIONAL UNIT OF SOCHARA)
85/2, 1ST MAIN, MARUTHI NAGARA, MADIWALA,
BENGALURU - 560068**

**TEL: +91-80-25531518/25525372 EMAIL: CHINTERNSHIP@SOCHARA.ORG
WEBSITE: WWW.SOCHARA.ORG**